

Stanovisko pre vyvlastňovacie orgány k aplikácii § 10 ods. 12 zákona č. 282/2015 Z. z.

Podľa § 10 ods. 11 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o vyvlastňovaní“):

„Vyvlastňovací orgán písomne oznámí účastníkom vyvlastňovacieho konania a zúčastneným osobám termín uskutočnenia ústneho pojednávania o návrhu najmenej 15 dní vopred.“

Podľa § 10 ods. 12 zákona o vyvlastňovaní:

„Námietky proti vyvlastneniu musia účastníci vyvlastňovacieho konania, ako aj zúčastnené osoby uplatniť najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní. Na námietky uplatnené neskôr, na námietky, ktoré sa v územnom konaní zamietli alebo ktoré mohol účastník uplatniť v územnom konaní, sa neprihliada. Na túto skutočnosť musí upozorniť vyvlastňovací orgán účastníkov konania a zúčastnené osoby v oznámení o začatí vyvlastňovacieho konania.“

Z uvedeného znenia zákona o vyvlastňovaní vyplýva právo účastníkov konania a zúčastnených osôb na podanie námietok proti vyvlastneniu a zánik tohto práva. Toto právo majú účastníci a zúčastnené osoby od začatia správneho konania až do času uvedeného v zákone, t. j. do uskutočnenia ústneho pojednávania. Zákon je v tomto smere ešte precíznejší, keď výslovne uvádza, že námietky proti vyvlastneniu musia účastníci konania a zúčastnené osoby uplatniť najneskôr pri prerokovaní návrhu na vyvlastnenie na ústnom pojednávaní. Zákon teda spája zánik tohto práva s momentom ukončenia ústneho pojednávania. Na námietky, ktoré by boli uplatnené neskôr, teda po ústnom pojednávaní, správny orgán neprihliada.

Správny orgán v tomto prípade neurčuje lehotu na uplatnenie námietok (lehota sa určuje podľa týždňov, mesiacov alebo rokov). Zákon taktiež výslovne nestanovuje lehotu na podanie námietok (výslovne neurčuje začiatok a koniec lehoty, ale určuje s čím sa spája koniec možnosti uplatnenia námietok, na ktoré úrad prihliadne). Správny orgán určí iba termín ústneho pojednávania a písomne s ním oboznámi účastníkov konania a zúčastnené osoby a poučí ich o ich práve na uplatnenie námietok. Zo zákona vyplýva, že správny orgán sa nebude zaoberať námietkami uplatnenými po tomto termíne. Ak sa má teda správny orgán zaoberať námietkami účastníka konania a zúčastnenej osoby, takáto námietka musí byť uplatnená pred správnym orgánom v dobe po začatí správneho konania až do termínu ústneho pojednávania – najneskôr pri prerokovaní návrhu na vyvlastnenie na ústnom pojednávaní.

Lehoty sa v práve zásadne rozlišujú na hmotnoprávne a procesnoprávne podľa toho, či je lehota obsiahnutá v hmotnoprávnom alebo v procesnoprávnom predpise. Rozlišovanie však neplatí absolútne a je potrebné prihliadať na výnimky¹. V praxi sa vyskytujú prípady zmiešaných právnych predpisov, ktoré obsahujú ako normy hmotnoprávne tak aj normy upravujúce proces. Posúdenie, či sa v konkrétnom prípade jedná o lehotu hmotnoprávnu alebo procesnú, nie je teda jednoduché a vyvoláva rozporuplnú

¹ Napríklad lehota pre podanie prihlášky pohľadávky do konkurzu, ktorá (hoci je stanovená procesnoprávnym predpisom) musí byť správcovi doručená najneskôr posledný deň tzv. základnej prihlasovacej lehoty v trvaní 45 dní od vyhlásenia konkurzu; podanie prihlášky na poštu v posledný deň lehoty teda nebude postačovať. Ak veriteľ nedoručí prihlášku v požadovanej lehote, stráca niektoré zo svojich práv spojených s prihlásenou pohľadávkou (napr. hlasovacie práva); ešte nepríjemnejšie následky má premeškanie lehoty pre uplatnenie zabezpečovacieho práva – ak ho totiž veriteľ nestihne uplatniť v základnej prihlasovacej lehote, zabezpečovacie právo zanikne.

diskusiu aj na poli rozhodovacej praxe súdov. Z uvedeného vyplýva, že je potrebné posudzovať právnu úpravu vždy osobitne, v našom prípade je potrebné vychádzať z doslovného znenia zákona a z úmyslu, ktorý zákonodarca touto formuláciou sledoval, teda skoncentrovať² určité úkony v určitom štádiu konania.

Jazykový výklad naznačuje, že ide o hmotnoprávnu lehotu – námietky, na ktoré úrad prihliadne musia byť uplatnené najneskôr pri prerokovaní návrhu na vyvlastnenie na ústnom pojednávaní.

Vo všeobecnosti podstata koncentračnej zásady spočíva v tom, že pokiaľ sa právo neuplatní alebo úkon nevykoná v stanovenej lehote, neprihliada sa naň. Napríklad v územnom konaní je koncentračná zásada upravená v § 36 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej ako „*stavebný zákon*“)³ a v stavebnom konaní v § 61 stavebného zákona⁴. Pre účastníkov územných a stavebných konaní znamená, že svoje námietky (a v územnom konaní aj pripomienky) môžu uplatniť najneskôr na ústnom pojednávaní.

Rovnaký prístup zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo svojom rozhodnutí č. 8Sžfk/9/2016 z 27. septembra 2018 konštatoval, že lehota na podanie námietok je síce procesnou lehotou, avšak vzhľadom na formuláciu ust. § 138 ods. 5 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní⁵, je to lehota hmotnoprávneho charakteru, tzn., že námietky sa musia v 10-dňovej lehote adresátovi doručiť v zákonom predpísanej forme, tieto nepostačujú odovzdať na poštovú prepravu.

Vyvlastňovacie orgány teda nebudú pri aplikácii § 10 ods. 12 zákona o vyvlastňovaní postupovať podľa pravidiel plynutia procesných lehôt, ako napríklad v prípade lehoty na podanie odvolania, keď je predmetná lehota zachovaná aj v prípadoch, keď sa procesný úkon v rámci lehoty nedostane do dispozičnej sféry úradov, ale stačí, keď je urobený posledný deň lehoty osobne na úrade, alebo ak je odovzdaný orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Takýto prístup by bol v rozpore nie len so sledovaným účelom (koncentrácia), ale aj so znením predmetného ustanovenia.

² Cieľom koncentračnej zásady je urýchliť priebeh a odstrániť zbytočné prieťahy v konaní.

³ § 36 stavebného zákona: „*Stavebný úrad oznámi začatie územného konania dotknutým orgánom a všetkým známym účastníkom a nariadi ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním; začatie územného konania stavby podľa osobitného predpisu (fe) sa oznamuje prednostne. Súčasne upozorní účastníkov, že svoje námietky a pripomienky môžu uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní, inak že sa na ne neprihliadne. Stavebný úrad oznámi začatie územného konania do 7 dní odo dňa, keď je návrh na začatie územného konania úplný.*“

⁴ § 61 odsek 1 stavebného zákona: „*Stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania dotknutým orgánom, všetkým známym účastníkom a nariadi ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním; začatie stavebného konania stavby podľa osobitného predpisu (fe) sa oznamuje prednostne. Súčasne ich upozorní, že svoje námietky môžu uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní, inak že sa na ne neprihliadne. Na pripomienky a námietky, ktoré boli alebo mohli byť uplatnené v územnom konaní alebo pri prerokovaní územného plánu zóny, sa neprihliada. Stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania do 7 dní odo dňa, keď je žiadosť o stavebné povolenie úplná.*“

⁵ Podľa § 138 ods. 5 písm. d) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení zákona č. 34/2014 Z. z.: „*Námietky sa podávajú v listinnej podobe a musia byť doručené úradu a kontrolovanému najneskôr do desiatich dní odo dňa prevzatia oznámenia o vylúčení uchádzača, záujemcu alebo účastníka, ak námietky smerujú proti vylúčeniu uchádzača, záujemcu alebo účastníka.*“